

sem užival jez domá, uživajo zdaj naši otroci tukaj. Njihov dom je na Horvaškem, — na Horvaškem so njihovi tovarši, pajdaši, bregovi, doli, luže, derse, tiči, veverice in vse drugo, kar je nekdanj veselilo na Kranjskem nas. Otrokom bi zdelo se zopet pusto in dolgčas na mojem domu in zato že ostanemo do smerti tukaj. Upamo, da nas Bog tudi z naprej ne bo zapustil“.

Tako in enako popisujejo naši kerčmarji svoje življenje na Kranjskem. Vidi se iz njihovih pogovorov, da so zgolj pametni, pošteni možaki, ki se niso izneverili ne Bogu, ne domačim, slovenskim šegam. Naj povem še nekoliko bolj natanko, kako se mi je godilo pri njih na Horvaškem in kaj sem vidil in slišal.

Bravec naj me spremi v Baker, primorsko mesto, dve uri od Reke. Binkoštni prazniki so me za nekaj dni osvobodili, da sem zamogel sèm ter tjè po Vinodolu popotovati. V Bakru ostanem v edini, kranjski kerčmi, kjer toči mož domá iz Loža, že veliko let, na zadovoljnost vseh gostov in popotnikov. Da ni zatajil svojega rodú, se prepričaš iz domačega napisa „gostiona pri Kranjcu“. Slovenec je on, slovenska pa mu je tudi žena in cela družina. Ker sem se že popred večkrat pri njem oglasil, sva se že poznala, pa mu rečem, ko pridem zjutraj tjè, da mi napravi opoldne domače kosilo, že vé, kaj in kako. Mož naroči gospodinji, pa me praša, če imam dopoldne še kak opravek. Rečem mu, da bi vidil rad strašnega morskega soma, ki so ga ustrelili dve uri od Bakra unkraj Kraljevice, in je slišati, da vaga še čez 60 centov. Kerčmar poterdi, da je to res, pa pravi, da pojde tudi on z mano. Kmali srečava dva druga kranjska gospoda, vradnika v Bakru, ki se berž ponudita, spremiti naji. In tako se usedemo vsi štirje rojaki v čoln in odrinemo po dolgi luki proti berdu, kjer je grozovitna zver ležala.

Od konca nam ni mogla nič kaj beseda steči.

(Dalje sledi.)

Dopisi.

Iz Maribora 6. vél. serp. R. B. — Gimnazijski letniki so v večjih rečeh uredne listine, iz katerih narodopisci in stavopisci zajimajo, da sodijo potem narodne razmere po državi. Zato pa je tudi treba, da so zanesljive in resnične. Letošnji letnik mariborske gimnazije kaže na strani 32, da je ondi bilo 195 Slovincov in 121 Nemcev; pa to ni sovsema taka, ampak spodletelo je kakor navadoma vsako leto za nekoliko. To vemo po svojih ročnih imenikih, kjer so naši dečeci zapisani; za neslovenske učence se je posebej učilo. Razsojevalo se je menda potem, da oča kakega učenca, imaje opravilo z ljudmi neslovenskega narečja, tudi drug jezik govori in otroci ga tudi znajo. Dosle še nesem čul, da bi postavim pri sv. Lovrencu v Puščavi, v Brezji ali pri sv. Lenartu v Slovenskih goricah Nemci bili; vsaj je Božja služba, h kateri je vsak kristjan dolžan ob nedeljah in praznikih prihajati, čisto slovenska; da pa ondi več ljudi nemški vé, je res; al zato še menda niso Nemci; je li Serb naučivši se bodi si doma ali kde indi frančesčine zato že Francez? Ali so se morebiti nekteri učenci vprašani o narodnosti sami zato, ker že iz doma tudi nekaj nemščine vedó, sami Nemce naznanili? Lahko mogoče je to, ali celó gotovo; pa tako se po tem, kar jaz mislim, narodnost ne razsojuje; kaj pa nedolžen deček vé, kako vrednost ta reč ima in kamo meri, pač pové, kako bi se okolnostim lepše prilagalo. Vsaj popolnoma vemo, kako se v tem pri nas napreduje: oča urednik je terd Slovenec in mati al Slovenka ali pa pomeščanka, otroci so že Nemci; po takem se vé, da bi naskorem zgospodarili. Kmetijskih sinov razmerno manj more učilnice pohajati, ker so daleč, doma težakov potrebujejo in tudi ne morejo zmagati plačevanja. — Sila potrebno bi bilo določiti pravično načelo, po katerem naj bi se narodnost vsakterega učenca razsojevala, da se

vsem neugodnostim pot zagradi. — Dobro je znano, da na mariborski gimnazii (vsaj po drugih takih učiliščih v slovenskih pokrajinah beržda tudi ni dosti inace bilo) so morali samo taki učenci se slovenščine učiti, ki so terdi Slovenci bili. Ako se je deček narodil v kaki grajščini ali mestu na Slovenskem, kadar je nastopila slovenska učna ura, je po-bravši bukvice odrinul domú brez vse skerbi; nikdor ni prošelj po postavi pisal, nikdor zbiral, nikdor terjal in nikdor ne v tem določeval. Kako bo take ljudi stalo postavše gospodarje, gospode ali urednike? V Matavšekovem „pravilniku“ se na str. 126 št. 182: „Živeči jezik, drugi, ali deželni jezik“ to-le nahaja: Praviloma so učenci po vseh kronovinah dolžni poslušati deželni jezik, ki se v dotični kronovini gimnazije poleg materinščine govori. — Ne učenci, temuč njihovi starši in varuhi morejo iz važnih vzrokov po ravnateljstvu pri deželni oblasti prositi, da se njihovim sinom ali varovancom naučitev onega (jezika) spregleda. „O. E.“ str. 19, §. 20 (glej oproščenje naučitve českega jezika, da se spozná podobno ravnanje za vsak drug živeči ali deželni jezik). Ondi se veli: „C. kr. poglavarstvo podeli oproščenje samo iz posebno važnih (besonders rücksichtswürdigen) vzrokov: če se preselijo starši takih učencov, ki niso imeli prilike ne v učilnici, ne doma se česki naučiti, že v večji razred stopijo; če gré za tujske učence itd. (Minist. za nauk 9. sušca 1856, št. 5156). Prošnje, v katerih starši oproščenje naučitve tega jezika za svoje učeče se sinove prosijo, se po učništvu, oziroma ravnateljstvu zberejo, in mahoma vselej v prvih štirih tednih, ko se je poletje začelo, skupno pošljejo namestništvu, da določi. (Minist. za nauk 4. kimovca 1851, št. 6637.) Na c. k. mariborski gimnazii se o tej reči ničesa ni storilo; vse je bilo prepuščeno učenski svojevolnosti, ki ne more veljavno določevati. Tako pa se vladne naredbe ne spoštujejo.

Iz Celovca. J. H. — 1. in 2. dan t. m. smo imeli v Celovcu lepo slovesnost, kakoršna se malokdaj nahaja. Povabili so namreč svetli knezo-škof dr. Valentin Vieri vse tiste duhovnike, kateri so ž njimi se za duhovski stan v celovškem semenišču pripravljali in leta 1835 blagoslovljeni bili, naj bi ž njimi 25letni spomin duhovstva obhajali. Še je nas 34 součencov živih, in že v torek (31. julija) je prišlo od vseh krajev celovške in lavantinske škofije nas 29 skupaj. V sredo ob 8. uri smo imeli v kapeli celovškega semenišča peto mašo; po svetem obhajilu so nam vsem svojim nekdanjim součencem presveto rešnje Telo delili. Po svetem opraviu smo se vsi v škofijsko poslopje podali, tamkaj zajterkovali in čisto po domače pomenkovali se; milostljivi knezoškof so prav kakor nekdanji naš tovarš se z nami prijazno in neizrečeno priljudno obnašali. Opoldan pa smo imeli velik obed, h kateri so tudi stolnega dekana, ki so nekdanj naš vodnik v semenišču bili, in enega nekdanjega učenika, sedanje gospode vodje v semenišču in svoje kaplane povabili. Med obedom je vojaška turška muzika nam igrala, in kadar je ona utihnila, pa čez 20 dobro izurjenih pevcov mnogo pesem nam zapelo. Bili smo prav židane volje; nobenega razločka ni bilo viditi; kakor nekdanj pred 25 leti v semenišču smo se prijazno imeli in marsiktero šalo preteklih mladih let v misel vzeli. Miza, okoli ktere smo sedeli, in soba, v kateri smo se radovali, vse je bilo tako krasno okinčano, da se je nam dozdevalo v rajskih krajih da bivamo. V četrtek pa smo ob 7. uri se zopet v semeniški kapeli snidli, molitve za pet mertvih tovaršev opraviti; knezoškof so maševali; z ginjenim sercom smo rajnih se spomnili in zapeli: „v miru naj počivajo!“ Po dokončanem sv. opraviu smo šli še zadnjikrat v škofijsko poslopje na zajterk, pri katerem so knezoškof še enkrat k vsakemu stopili in slovó od vsakega vzeli. Vseh oči so v vročih solzah plavale; govoriti ni bilo več mogoče, molcé smo se objemavali, roke si podajali ter ločili se z Bogom!

Iz koroške Černe 3. avg. — 29. dan p. m. smo bil Černjani priče prav lepe in ginljive slovesnosti. Obhajali

je namreč naš rojak, častiti gospod Maksimilijan Bornšek, prvo daritvo sv. maše. Že v saboto popoldan so oznanili veseli streli in vbrani glasi černih zvonov častitljivi Gospodovi dan. Drugi dan pa se je nova maša slovesno obhajala. Po končani novi maši — čujte nenavadni primerljaj! — pa stopita pred novega mašnika k altarju dva častitljiva starca in dve starki, in ob enem ste bile dve zlati poroki. Sivi starček Kordežev Matevž iz Tople, ki je že s svojo Mojco 55 let poročen, in pa že oslavljeni Pirmanšek Šimen, ki tudi že 53 let s svojo Meto v lepem zakonskem miru živí, stopita zdaj k altarju, in gospod novomašnik ju poročajo tako ginljivo in ljubeznjivo, da je maloktero oko suho ostalo. „Gotovo bo černski fari — so sklenili svoj govor — vedno v veselem spominu ostal današnji dan; ko se bodo že nas vseh kosti v prah razsule“. Popoldan so starčki svatje s svojimi gosti pri „Matevžu“ kaj priljudno, rekel bi, pravo staro slovensko pojedino in veselico imeli. Le viditi bi morali njih stare slovanske običaje in šege, slišati bi morali njih marnje in spoznati bi, da med našim prostim gorjanskim ljudstvom še veje pravi slovenski in lepi kersanski duh. Kakor pa vse na svetu mine, je minul le prehitro tudi 29. juli; al ž njim ni minul njegov spomin in ne bo, dokler bo stala naša gorata Črna na zemlji slovenski, ki nam jo Bog obvari!

Prost Černjan.

Z Pivke 10. avg. H. — Zastran letošnjega pridelka se tudi naša okolica nekaj zamore hvaliti. Sená se je nakosilo veliko, tako na travnikih, ki se tudi za otavo ravnajo, kakor na senožetih, kjer je le ena košnja. Vendar pri pozni košnji je poslednje premenljivo vreme obilno napravilo zgube, zlasti po gorskih senožetih, ki jim tukaj pravijo griže. Skozi štirinajst dni je bil dan na dan dež, ne sicer neprehajala, tudi malokdaj silen, pa takošen, da ni dal nič sušiti. Komaj je trava enmalo osahnila, že je bila na novo premočena, in tako sicer po večkrat na dan; tako je veliko lepe merve prišlo pod zlo. — Tudi žito je dosti lepo obrodilo, in je lačnemu rodu obetalo nasitjenje; samo v nekaterih krajih, zlasti v košanski dolini, je bila toča skoraj vso setev pokončala. Pa zdaj, ko je bil čas žetve, je nestanovitno in tolikrat deževno vreme veliko pridelka pogonobilo. Zrelega žita dostikrat ni bilo mogoče požeti, požetega pa zopet ni bilo mogoče pod streho spraviti, ravno tako, kakor je uno pot že nekdo drug z Notranjskega pisal. Tako se je mnogo zernja na njivah potrosilo, mnogo zernja pa je zopet ozelenelo. Pa to se bo marsikteremu naših bravcov čudno zdelo, kako da bi ne bilo mogoče požetega pod streho spraviti; mislil si bo, zakaj niso tega v kozolce djali. Vendar na Notranjskem nimamo povsod kozolcov; na priliko na Pivki v marsikteri vasi ne vidiš celó nobenega kozolca; in bodi si tudi večji kraj, na perste ene roke ti jih bo lahko sošteti. Pravijo, da zavoljo burje ni mogoče staviti kozolcov, ker bi tista jih podirala, naj bi bili še tako močni in terdni. Pa kaj, ko bi jih postavljali bolj v zavetje, ko bi jim dajali zidane stebre? Morebiti bi se vendar kateri burji ubranili. Vendar naj bi že ne imeli terdnih kozolcov, saj za silo bi si postavili nekatere kole, in bi po tistih naredili nekaj rant; tako bi imeli saj za čas nekaj sušila, kakor v sili delajo sèm ter tjè po Gorenškem in Dolenskem. Ali pa naj bi rabili saj ostervi, to je, posamezne kole z nekaterimi rogovilami, po katerih se snopje na kviško ravná; tako si zlasti pomagajo na Koroškem, in ne brez prida. Zdaj pa na priliko na Pivki vidiš klasje po njivi naloženo, ravno tako, kakor drugod lán ali konoplje pokladajo; v snope ga vežejo še le po tem, ko je suho. Ali pa če je požeto žito že v snope djano, pa snopje ostane na njivi, ali bolj po samem, ako bolj skupaj postavljeno, dokler ni toliko suho, da bi se na pod spravilo za mlatev. Misli si kdo, kakošno gospodarstvo je to, kadar deževje nagaja, kakor letos! Navada je železna srajca; kakor so delali njih očetje, nič drugač nočejo delati sami, dasiravno sprevidijo, da jim je tako

ravnanje samim v veliko škodo. Tukaj bi bilo treba tudi nekakošne kmetijske šole, ali bolj prav, kakor gole šole, živih in budečih izglede dobrih gospodarjev, kateri bi dobro znali lastnije teh krajev, in tudi vedili, kako bi se vse dalo k boljšemu obrniti. Sicer je žalostna skušnjava zgube in pomanjkanja tudi nekakošna učenica; pa boljše je, se učiti z dobičkom, kakor pa z zgubo. — Drugokrat o jezikoslovnih rečeh kaj.

Iz Ljubljane. Šolsko leto je končano in zaperle so se spet v Ljubljani vse šole razun živinozdravilske in kmetijske, ki so drugač osnovane. Preglejmo tedaj konec leta enmalo naše šolstvo. Gosp. bogoslovcev je bilo letos 65, 14 jih je bilo za mašnike posvečenih, o katerih se je nadjati, da obdelovaje v svetem svojem poklicu nograd Gospodov ne bojo zabili, kar gospod dr. Rogač v svoji knjižici tako iskreno priporoča. — Učencov na gimnazii naši je bilo konec leta 655, tedaj za 48 več memo lani, kakor nam „program“ pravi, ki našteva 533 Slovencev, 118 Nemcev, 4 Italijane. Viditi toliko število učencov slovenskega rodú, zraven pa vediti, da cesarski ukaz od 8. avg. 1859, po oklicu veljaven za vse dežele našega cesarstva razun Lombardo-Beneškega, pri nas ni nobene veljave še imel, nam je zastavica, ki naj jo ugame, kdor jo more! Kakor nas je poterla programova opazka: „Da der Lectionsplan der obligaten Fächer nur unwesentliche Abweichungen von dem vorjährigen enthält, so wurde er wegen Raumersparniss übergangen“, tako nas je vendar razveselilo, da smo pervikrat v programu naše gimnazije našli znamenje žive še slovenščine v izverstnem sestavku, ki ga je spisal gospod prof. Marn pod naslovom: „Slovenskega cerkvenega jezika pravo ime, prvotna domovina in razmera proti sedanjim slovanskim jezikom“. Zanimiv je tudi popis ljubljanske gimnazije in liceje pod vodstvom patrov jezuitov od leta 1596—1773, ki ga je priobčil gosp. direktor Nečásek. — Imenik naše nižje realke kaže, da je bilo v vseh 3 razredih 147 učencov, tedaj 11 več kakor lani; slovenščino, ki je za vse Slovence predpisani nauk, se je učilo 122 učencov. — V nedeljsko obertnijsko šolo je hodilo 21 podmojstrov in 100 učencov se učil risanja, 60 pa naravoslovja, zemljopisa itd. — Imenik glavne ljudske šole kaže 809 učencov v 4 razredih, v katerih se je povsod tudi slovenščina učila; učencov v nedeljski šoli 320, preparandov 18, v muzični šoli, ki se je letos posebno dobro obnesla, 29 učencov. Zakaj pa so perijohe glavne ljudske šole tako natisnjene kakor da bi Bohorič še med nami živel in bi slovenščina mogla od nemščine svojo pisavo izposojevati? Anno 1860 so imena „Nuzhizh“, „Kruschizh“, „Zherne“ pač čudne prikazni; ravno tako je čudno viditi na eni strani „Kautschitsch“, na drugi pa „Kauzhizh“. Kdaj bo teh zmešnjav konec! Naj nam ne zamerijo visokospoštovani gosp. vodja te opombice; al vsilila se nam je, ko smo vidili v perijohih triredne mestne ljudske šole imena učencov tako lepo vredjene, da slovenske so po slovensko, nemške po nemško pisane in tako je dano vsakemu jeziku svoje. Število učencov v mestni šoli pri Št. Jakobu je zneslo letos 226; tudi v tej šoli je slovenščina svoje pravice vživala. — V gosp. Waldherrjevi privatni 4redni ljudski šoli je bilo 82 učencov; slovenščina se v tej šoli nekoliko uči, pa premalo; fantom bo tedaj težavno napredovati v višjih šolah. — V gosp. Mahrovij kupčijski šoli je bilo 171 učencov, izmed katerih jih 87 le ob nedeljah v šolo hodi, ki se podučujejo tudi v slovenskih pismih itd. — V protestantski ljudski šoli s 3 razredi je 28 učencov, ki so se letos tudi v slovenščini začeli podučevati. — Kovaška in živinozdravilska šola šteje letos 14 učencov, kmetijska pa 6; v teh šolah se skozi in skozi vse uči v slovenskem jeziku. — Naštevši šole za možki spol ne smemo prezreti tudi dekliških šol. Šole pri naših gospéh nunah so gotovo šole, da je malo takih. Kdor ženstvu rad odrekuje veljavnost v javnem življenji,

naj pogleda v te šole, in drugih misel bo. Koliko naukov in kako lepo se podučujejo deklice v vsem! Sicer se možki radi ponašamo z lepomisjem; al ne vem, ali znajo naši fantje sploh tako lično pisati kakor pišejo dekleta pri nunah. Tudi slovenščina se v unanji šoli lepo razlaga; le tega ne vemo, zakaj tudi v notranji šoli ne? Število vseh učenk je letos skupaj zneslo 944. — Še dve druge dekliške šoli ste, ki jih imate gospodična Petričeva in pa žl. Zollerndorfova, pa nam ni znano, kako se obnašate in koliko imate učenk. Omenimo tedaj še šolo za babice, ki se razdeljuje v dvojno; pol leta je slovenska, pol leta pa nemška; letos je bilo v uni 13 učenk, v tej pa 10. — Ako tedaj soštejemo vse učence v Ljubljani, ki so se letos ukvarjali z mnogoverstnimi vedami, se nabere skupno število okoli 3,718 učencov in učenk.

Iz Ljubljane. Cesarskega davkarja G. v Kamniku, ki se je po veliki nezvestobi polastil davkovskih dnarjev in se je lani sam zatožil, je tukajšna c. k. deželna sodnija 8. dan t. m. obsodila za 10 let v težko ječo in v povračilo 19.000 gold. v obligacijah, 32.000 gold. pa v gotovem dnarji. Iz obravnave sodniške se je očitno pokazalo, kako pomanjkljivo je kontrolstvo, ker v 6 letih je dotična komisija 17krat kaso in zapisnike pregledovala in vendar mu je bilo mogoče, v teh 6 letih 45.000 gold. spodmakniti. Spričavno je, da je zatoženec več kot 50.000 gold. v loterijo zastavil, 23.000 gold. pa iz loterije dobil, in vendar je cesarsko kaso za toliko okradel. — Fabrika vžigavnih klinčkov v Dravljah nad Ljubljano ima dosti opraviti, kar pridnima lastnikoma serčno privošimo. — Ravno tudi slišimo, da neki Teržančan misli mjararijo (žajfarijo) napraviti v Ljubljani. — Gosp. Hicingerjev „Koledarček“ za leto 1861 se že natiskuje; „Pratika“ za prihodnje leto bo konec tega mesca že gotova. — Predvčerajno noč smo imeli sopet silovito nevihto; bliskalo se je, da je bilo vse v eni svitlobi, gromelo je, da se je zemlja tresla, in deževalo je, kakor če bi se bili oblaki tergali. Mislili smo, da je nevihta že ponehala, kar se zabliška in treši kmali po dveh zjutraj v pondeljek v gospod Appej-evo hišo na zgornjih Poljanah št. 15, pa hvala Bogu! brez druge nesreče, kakor da je puh nekoliko strehe in ometa strašno razdjal. V dveh podstrešnih izbah je prebivalo 7 ljudi, pa nikomur se ni nič zgodilo! S kakošno silo je strela delala, si je lahko misliti, da je razun omenjene škode gospodar še 72 šip zimskih okenj v hramu razdrobljenih naštel!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Vladni časnik „Wien. Ztg.“ je 10. dan t. m. razglasil pismo, ki ga je sedanji predstojnik c. kr. dnarstvenega ministerstva žlahni gosp. Plener poklonil Njih Veličanstvu cesarju, v katerem na drobno razlaga državne dohodke in stroške našega cesarstva. Za letošnje leto je bilo izperva prerajtano, da bode za 87 milijonov in 700.000 gold. več stroškov kakor dohodkov; pozneje se je pokazalo, da zavolj kavcij, ki jih je dala cesarska ali državna kasa nekterim obertnijskim društvom, kakor teržaškemu Lloydju itd. se je pomnožil pomanjklje celó na 95 milij. in 300.000 gold. Ker pa so se tudi dohodki po prihranjenih 39 milijonov in 500.000 gold. pomnožili, bi zmanjkalo konec tega leta le 55 milij. in 800.000 gold.; al ker bojo plačila na različne državne posojila donesle 76 milijonov in 500.000 gold., bo letu 1861 že na dobro ostalo 20 milij. in 700.000 gold. Ker se bojo prihodnje leto dohodki in stroški poravnali, bo ostanek letošnjega leta prišel letu 1862 na dobro. V prihodnjih letih se utegnejo stroški vsako leto za kakih 24 milijonov zmanjšati, in tako je upati, ako ostane mir, da se bojo dohodki s stroški poravnali. — Tako je pisal začasni minister Njih Veličanstvu cesarju, ki so to pismo 9. dan t. m. državnemu svetovavstvu izročiti ukazali, da ga prevdari.

— 6. dan je bil prvi zbor 21 odbornikov državnega svetovavstva; razun enega bolnega so bili vsi pričujoči; tudi več ministrov je bilo zraven. Seja je terpela od 11. ure do 4. popoldne. Pomenki so bili v tem prvem zboru čisto brez političnih ozirov, ki pridejo še le pozneje v pretres. Govori se, da na stran ogerskega predloga utegne med 21 odborniki kakih 15 ali 16 odbornikov stopiti.

— C. k. ministerstvo je ukazalo, naj si kantonske gosposke s pomočjo duhovščine v vseh deželah prizadevajo družbe napraviti, katerim bi skerb bila za take ljudi, ki so iz jetnišnice ali prisiljenih delavnic izpušeni in se ne vejo kam obrniti, da bi spet pošteno življenje začeli.

— C. kr. ministerstvo je oklicalo, da je takim obertnikom in rokodelcom, katerim je prošnja za podeljenje obertnijske pravice v 2. stopnji odrečena bila, pritožba pripušena do ministerstva.

— C. k. ministerstvo dnarstva je razglasilo, da pona-rejanje pisemskih in štempeljskih mark se ima kot prikrajšanje državnih dohodkov, verh pa še sploh po predpisih kazenske postave kaznovati.

— V pondeljek se je z veliko slovesnostjo odperla železnica, ki sklepa avstrijsko cesarstvo s parskim kraljestvom in iz Dunaja čez Linc in Salzburg pelje v Mühovo (München). Cesar avstrijski in kralj parski sta poveljevala slovesnost. Še ta mesec se bo napravila vožnja po novi železnici iz Dunaja skozi Parsko v Pariz, ki bo 48 ur potrebovala; plačalo se bo tje in nazaj v vozu 2. verste le 25 gold.

— „Sch. Ztg.“ se je iz Dunaja pisalo: „Pervi očitni sad topliškega shoda s pruskim vladarjem bo, da vse vere v našem cesarstvu bojo djansko enake pravice prejele“.

— Nova družba, kakoršne dozda še nismo imeli v našem cesarstvu, se je osnovala in je tudi že poterjena, namreč zavarovalnica bolnikov in življenja. Imenuje se „Avstria“.

Iz Štajarskega. Višja armadna komanda je dovolila, da se od tistih konj, ki jih ima cesarsko vozarstvo (Fuhrwesen) na Štajarskem, more nekoliko zastonj izposoditi takim gospodarjem, ki konja potrebujejo, proti temu, da ga s klajo preskerbijo in v dveh letih v dobrem stanu cesarju spet nazaj dajo. Če bi pa izposojenega konja v tem času gospodar tako pokvaril, da bi ne bil za vojaško rabo, ima le polovico tega poverniti, za kolikor se cesarski konji nakupujejo. Po preteklih 2 letih je pa konj popolnoma gospodarjev.

Iz laških Tirollov. Po „Schütz. Ztg.“ znaša število takih ljudi, ki so južno Tirolsko brez popotnega lista zapustili, že več kot 300. 69 takih iz boljih in premožnih stanov je že zapadlo postavam, ki so veljavne za take, kateri brezpostavno zapustijo domačo deželo.

Laško. Novih zgodb še zmiraj na Laškem ni; priprave pa so na vseh straneh tolikanj večje. Novica, da so Garibaldi prišli že v Kalabrijo, se ni poterdila, in berž ko ne, je Garibaldi nalašč spustil to govorico po svetu, da svoj namen na drugi strani doseže. V Neapolji je vse zmešano; ljudstvo kriči: „le še en mesec imamo lakot terpeti, potem pride Garibaldi, pa bo funt moke po 3 solde“. Take prekucijne misli navdajajo ljudstvo, in težka bo v takih okoljshinah zmaga, ako bi kralj tudi zvestejšo armado imel kakor jo ima. Al tudi sardinsko vlado, kakor turinski vladni časnik „Opinione“ razodeva, spreha nekaki strah, kar je slišati, da ste neapolitanska in rimska vlada v zvezo stopile in da je general Lamoriciere neapolitanski vladi izročil nasvet, kako naj brani svojo deželo. Sardinska vlada bo — pravi „Opinione“ — po tem takem sama primorana, se v vojsko spustiti in Garibaldi-tu na pomoč iti, ker ne more terpeti, da bi Lamoriciereve „ptuje“ armade se vti-kale v laško vojsko. Strune so tedaj na vseh straneh